

Pan  
Bogdan Zdrojewski  
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Pan  
Władysław Husejko  
Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Pan  
Mirosław Mikietyński  
Prezydent Koszalina

Szanowni Panowie

Zwracamy się do Panów z apelem o pomoc i zdecydowaną reakcję na zwolnienie Ryszarda Ziarkiewicza z pracy w Muzeum w Koszalinie, gdzie zajmował stanowisko kierownika Działu Sztuki Współczesnej.

Po przepracowaniu trzech lat w Muzeum w Koszalinie zwolniona zostaje osoba, która z pasją oddała się badaniom nad jednym z najważniejszych zjawisk w polskiej sztuce nowoczesnej: Plenerom Koszalińskim w Osiekach i Łazach, które odbywały się rokrocznie w latach 1963-1981.

W osobie Ziarkiewicza plenery te, biorący w nich udział artyści, ich idee i prace zyskały po latach nieistnienia w pamięci zbiorowej – skutecznego obrońcę i kontynuatora polskiej myśli awangardowej.

W ubiegłym roku dzięki pomysłowi i staraniom Ziarkiewicza Muzeum Koszalińskie powróciło po latach niebytu do publicznego obiegu artystycznego. Po wydaniu obszernej, dwujęzycznej publikacji poświęconej Plenerom Koszalińskim, temu wyjątkowemu choć marginalizowanemu zjawisku w polskiej sztuce powojennej, o Muzeum i jego zbiorach zaczęto ponownie szeroko dyskutować. Publikacja, mimo starań jej pomysłodawcy, była źle i nieumiejętnie dystrybuowana, ale to właśnie dzięki uporowi Ziarkiewicza książka stała się nieocenionym i właściwie jedynym źródłem wiedzy o ówczesnych dokonaniach artystów i teoretyków sztuki. Uzmysłowiła ona wszystkim jak ważne mogą być działania na tak zwanej prowincji, ujawniła również jakim unikatem na skalę krajową i europejską jest Kolekcja Osiecka. Równocześnie pokazała chyba coś jeszcze ważniejszego – to jak łatwo można zniszczyć fenomen wspólnej pracy i dorobek paru pokoleń artystów i teoretyków sztuki poprzez zaniechanie, ignorancję, krótkowzroczność lokalnych urzędników i niedowład mecenatu państwa.

Ogromne przedsięwzięcie, jakiego podjął się Ziarkiewicz zostało jednak docenione przez Narodowe Centrum Kultury, które przyznało środki na publikację książki, uhonorowanej później w konkursie „Muzealne wydarzenie roku” nagrodą przyznawaną przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

Muzeum w Koszalinie posiada bezcenne i wyjątkowe zbiory sztuki oraz związane z nimi dokumenty tworzące swoiste archiwum i zapis czasu. Na Kolekcję Osiecką składają się dzieła sztuki najwybitniejszych polskich artystów okresu powojennego, m.in.: Jerzego Beresia,

Tadeusza Kantora, Włodzimierza Borowskiego, Zbigniewa Dłubaka, Edwarda Krasińskiego, Andrzeja Partuma, Józefa Robakowskiego, Jarosława Kozłowskiego, by wymienić kilku. To właśnie Ziarkiewicz rozpoczął ich zabezpieczanie, porządkowanie i archiwizację. Przerwanie opracowywania kolekcji osieckiej będzie równoznaczne ze skazaniem jej na dalszy niebyt, a przecież wszystkim nam powinno zależeć, by ten ważny „dokument” kultury najnowszej był dostępny dla badaczy i możliwie najszerzej publiczności.

Intencją Ziarkiewicza był powrót do idei twórcy plenerów koszalińskich, Mariana Bogusza, który pragnął już 45 lat temu stworzyć w Koszalinie Muzeum Sztuki Nowoczesnej. Wiadomo, że realizacja tego typu wizji wymaga czasu, że musi mieć swoich zwolenników, a co najważniejsze, może liczyć na wsparcie władz lokalnych i centralnych.

Niestety, zainicjowany przez Ryszarda Ziarkiewicza proces przywracania tradycji plenerów koszalińskich może zostać zatrzymany, a Kolekcja nadal będzie tkwić, zapomniana, na wpół opracowana, w muzealnych magazynach

Jesteśmy przekonani, że intencje, działania i plany Ryszarda Ziarkiewicza w swej istocie służą dobru ogólnemu, wspólnemu, dobru kultury polskiej – nas wszystkich. Zakończony niedawno kongres Kultury Polskiej w Krakowie pokazał jak wiele jest do zrobienia, jak wiele zaniechano. Kultura to nie tylko wielkie centra, to także małe wydarzenia „na prowincji”. To one, jak pokazuje historia, mogą być nieocenionym czynnikiem kulturotwórczym. Instytucje, które po reformie samorządowej znalazły się w dyspozycji gmin, czekają na teraz na kolejną reformę, wielką reformę zarządzania „elementami nośnymi” kultury, ich finansowania. Bez tego aż nazbyt często kultura skazana jest na niekompetencję, prywatę zarządzających, przy braku wizji rozwoju, szacunku dla najnowszej historii i zjawisk dziejących się dzisiaj, tu i teraz.

Ryszard Ziarkiewicz wielokrotnie udowydniał swoją postawą i pracą, że jest wybitnym kuratorem i historykiem sztuki. Jako dyrektor Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie doprowadził do przemiany obrazu sztuki polskiej, a instytucja stała się miejscem eksperymentu artystycznego, dzięki któremu zaistniały osobowości artystyczne uznawane dziś za niezwykle ważne. Podobnie wydawany przez Ziarkiewicza *Magazyn Sztuki* (1993 - 2006) był jednym z lepszych i ciekawszych czasopism w skali europejskiej, otwartym na aktualną teorię kultury, wprowadzającym nowe metody w krytyce artystycznej. Już te dwa osiągnięcia pozwalają widzieć w Ryszardzie Ziarkiewiczu żywą legendę sztuki polskiej, postać nie do przecenienia, bez której współczesna scena artystyczna wyglądałaby zupełnie inaczej.

Nowy rozdział jego praktyki, zogniskowany wokół zbiorów Muzeum w Koszalinie, to konsekwentna kontynuację wcześniejszej drogi zawodowej. Dzięki pracy Ziarkiewicza – znakomitego historyka sztuki, pasjonata, propagatora sztuki współczesnej, kolekcja Muzeum z pewnością zajęłaby należne jej miejsce w historii sztuki polskiej i stałaby się nie tylko chlubą nie tylko miasta, województwa, ale i skarbem narodowym. Misja Ziarkiewicza w Koszalinie, z uporem torpedowana przez obecnego dyrektora Muzeum, dopiero się zaczęła. Za decyzją jego zwolnienia z pracy nie stoją żadne względy merytoryczne. Wynika ona ewidentnie z pragnienia świętego spokoju oraz żywej niechęci dla sztuki nowszej i najnowszej.

Apelujemy o to, aby historia zaniechań się nie powtórzyła. Każdy z nas zna aż zbyt dobrze dławiące sytuacje letargu i bezwładu. Dlaczego po raz kolejny ktoś, kto kieruje się wyłącznie

własnymi uprzedzeniami, ma przekreślać wysiłki i inicjatywę ludzi z wizją? Apelujemy do władz o wnikliwe zajęcie się sprawą.

Z poważaniem,

Robert Rumas